

Dispensasjon og annullering av eksamen

Her er informasjon til skoler og skoleeiere om dispensasjon og annullering, regelverket, hvordan dere søker og hvilke krav det er til søknaden.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 22.04.2024

Når kan vi gi dispensasjon?

Vi kan gi dispensasjon fra enkelte regler i [forskrift til opplæringsloven](#) og i [forskrift til privatskoleloven](#), hvis det foreligger et særlig tilfelle.

Vi kan bare gi dispensasjon fra kravene til vitnemål i unntakstilfelle. Årsaken er at vitnemålet er dokumentasjon på bestått opplæringsløp. For å gi dispensasjon fra et fag eller en eksamen på vitnemålet, trenger vi ofte dokumentasjon om at det er helt umulig for kandidaten å ta faget eller eksamenen.

Det kan være:

- dispensasjon til å skrive ut vitnemål til tross for feil fag- og timesammensetning
- dispensasjon til å skrive ut vitnemål til tross for at det er for få eller feil eksamener
- dispensasjon fra kravet om bestått teorieksamen før oppmelding til fag- eller svenneprøve
- dispensasjon fra krav til fag eller eksamener for å få utstedt fag- eller svennebrev
- dispensasjon fra kravene til førstegangsvitnemål

Når kan vi annullere eksamen?

Vi kan annullere eksamen dersom det er gjort formelle feil ved avviklingen, eller hvis eksamen av andre årsaker ikke er avviklet i samsvar med regelverket, jf. [forskrift til opplæringsloven](#) og [forskrift til privatskolelova](#). «Avviklingen av eksamen» omfatter oppmeldingen, selve eksamensgjennomføringen og

sensureringen.

Feil som kandidaten selv har forårsaket, gir ikke grunnlag for annullering.

Formelle feil er teknisk og/eller menneskelig svikt. Formelle feil kan være:

- utdeling av feil oppgavesett
- manglende tilgang på lovlige og nødvendige hjelpemidler
- manglende tilrettelegging i tråd med vedtak om særskilt tilrettelegging av eksamen
- problemer med PC-en som skyldes en ren teknisk svikt

Det er kun i særlige tilfeller at eksamen ikke er avviklet i tråd med regelverket som følge av andre årsaker enn formelle feil.

Det kan være:

- sykdom hos sensor på muntlig eksamen
- streik
- naturkatastrofer

Hvis vi kommer frem til at det har skjedd en formell feil eller at eksamen ikke er avviklet i tråd med regelverket, gjør vi alltid en vurdering om eksamen skal annulleres. I vurderingen vektlegger vi omfanget av feilen, om feilen førte til at kandidaten ikke fikk vist kompetansen sin på lik linje med andre kandidater, hvor lenge feilen varte og om skolen gjorde noe for å avhjelpe feilen.

Dersom den formelle feilen for eksempel er at kandidaten ikke har tilgang til et nødvendig hjelpemiddel i en begrenset periode, eller det skjer en teknisk svikt som forsinker gjennomføringen, kan skolen i noen tilfeller avhjelpe feilen ved å gi ekstra eksamenstid tilsvarende den tiden kandidaten mistet.

Hvis eksamen annulleres, vurderer vi alltid om kandidaten også skal få dispensasjon fra kravet til antall eksamener på vitnemålet. Vi innvilger dispensasjon i de fleste tilfeller til kandidater som kan vise kompetanse i faget ved bestått standpunktkarakter.

Når kan skolen, kommunen eller fylkeskommunen annullere eksamen?

De kan i visse tilfeller annullere eksamen. Dette gjelder enten når en elev eller privatist har avlagt eksamen i et fag der de ikke får standpunktkarakter, eller når eleven eller privatisten har jukset eller forsøkt å jukse på eksamen. Annullering av eksamen er et enkeltvedtak.

Søk om dispensasjon og annullering

Når er fristen for å sende inn søknaden?

- Det er ingen frist, men søknader sendes så tidlig som mulig.
- Vi behandler søknader fortløpende.
- Vi forsøker å behandle søknadene innen én måned fra søknadene (med all nødvendig dokumentasjon) er mottatt.

Merk! Vi har egne «garantifrister» for behandling av søknader på våren/sommeren for å bli vurdert i opptaket til høyere utdanning hos Samordna Opptak.

- Søknader om dispensasjon og annullering som kommer inn til Utdanningsdirektoratet senest 21. juni 2024, vil bli avgjort i tide til at skolene kan skrive ut vitnemål innen fristen til Samordna opptak.
- Samordna opptak har absolutt frist 10. juli for import/opplastning av vitnemål som enten er endret etter klage på karakter eller endret som følge av innvilget søknad om dispensasjon eller annullering.

Hvem sender søknad?

Vi oppfordrer skolen, eventuelt kommunen eller fylkeskommunen, til å søke på vegne av kandidater som ønsker det av hensyn til saksbehandlingen. En søknad kan omfatte flere kandidater og bør gjøre det i de tilfellene der flere kandidater er rammet av samme saksforhold.

Kandidaten kan søke selv, men vi må uansett innhente informasjon fra skolen e.l., noe som kan forsinke saksbehandlingen. Dersom skolen er uenig i saksforholdet som kandidaten beskriver, bør det gå frem av søknaden at det er uenighet. Skolen oppfordres derfor også til å søke på vegne av kandidaten ved uenighet, men har ingen plikt til det.

Vi anbefaler at skolen veileder kandidater i tilfeller der det åpenbart ikke er grunnlag for annullering eller dispensasjon.

Hva skal søknaden inneholde?

- kandidatens navn og fødselsnummer
- hva det søkes om (dispensasjon, annullering, hvilket fag/eksamen osv.)
- begrunnelse for søknaden
- en uttalelse fra skolen e.l. om saksforholdet
- annen nødvendig dokumentasjon som kan være relevant for søknaden (vitnemål/kompetansebevis, legeerklæringer m.m.)

Hvordan sende inn søknaden?

Vi foretrekker at dere bruker våre elektroniske skjemaer.

[Søknader om annullering og dispensasjon](#)

[Skjema for ettersending av dokumentasjon](#)

Dersom dere vil ettersende dokumentasjon etter at søknaden er innsendt, eller vi ber om mer informasjon for å behandle søknaden, ber vi dere bruke «skjema for ettersending av dokumentasjon».

Avgjørelse av søknaden

Klage på vedtaket

Avgjørelsen av en søknad om dispensasjon eller annullering er et enkeltvedtak, og kandidatene har rett til å klage hvis de har fått helt eller delvis avslag på søknaden.

Skolen, foreldre eller andre kan også klage på vedtaket dersom det foreligger fullmakt fra kandidater som er myndige.

Saksgangen i en klage:

- Klage på vedtak som er avgjort av Utdanningsdirektoratet sendes til Utdanningsdirektoratet. (Nytt skjema kommer).
- Vi vurderer saken på nytt.
- Hvis vi mener det er grunn til å innvilge søknaden som følge av klagen, omgjør vi vårt opprinnelige vedtak.
- Hvis vi fastholder vårt vedtak om avslag, sender vi klagen videre til Kunnskapsdepartementet for endelig avgjørelse.

Utstede vitnemål

- Hvis vi innvilger søknaden etter at vitnemålet er utstedt, må skolen skrive ut nytt vitnemål hvis kandidaten har fått dispensasjon. Utdanningsdirektoratet kan ikke utstede vitnemål.
- Vedtaket skal ligge som vedlegg til vitnemålet hvis ikke annet følger av vedtaket.

Vitnemål etter innvilget søknad om dispensasjon og annullering.